

כ"ט אפריל, תש"ג
14 באפריל 1953

הנתקה

אל:

סקירה שבועית

מ"ז 58

1. בקורס של שנ החוץ, מ晦 מטה שרת, בארכ"ב.

תבנית הבקר.

שר החוץ יצא את הארץ ב-2 באפריל. ב-7 בחודש, לមחרת החג, יצא מג"י לואשינגטון וחל בשיחותיו עם טgel השגרירות בוושינגטון.

ב-8 באפריל נפגש, בלוביית השגריר אבן, עם מר ביירוד, עוזר מזכיר המדינה לענייני המזה"ק, דרום אסיה ואפריקה, ואות"כ עם מר דאלט, מזכיר המדינה. בערב אותו יום נערכה סעודת בית השגריר לכבוד שר. בין המזמינים היו סגן הנשיא ניקסון, שגרيري ארגנטינה וארצ'לי (שבארצותיהם מבקר אש"ז) שגריר ארה"ב בישראל (השווה בחופשה), השופט דוגלאס, גנרט בידל טמיט, עוזרי מזכיר המדינה מק-קרוייד וביירוד.

למחרת בבוקר שוחח השר עם קבוצת הסנטורים טאפט, בריג'ס (רפובליקנים) דוגלאס והאמפרי (דמוקרטים). בר ביום החראה, בלוביית השגריר, עם מזכיר ההגנה, מר וילסון, ועם ראש המטות המתחדים, גנרט בראדלי, ואות"כ עם הנשיא איזצ'אדור.

ב-10 באפריל עמזה להיערך פגישת השר עם מנהיגי האגודות האקדמאיים בארכ"ב. בערב אותו יום הופיע השר בפני עתונאי וואשינגטון ב"מוועדרן העתונות הלאומית" וסקר את בעיות המזה"ת ואת יחס ישראל-ארה"ב.

ב-12 באפריל, לאחר סקאים פגישה עם עתונאים יהודים, יצא לארגנטינה.

להלן עיקרי השיחות, שבמהלך השר בזמן בקורס בוושינגטון:

הPsiחה עם ביירוד, עוזר מזכיר המדינה לענייני המזה"ק,
דרום אסיה ואפריקה.

ב-8 באפריל התקיימה שיחת השר, שלוהה ע"י השגריר אבן, עם מר ביירוד. נכח מד-וולד, הממונה על ענייני א"י וירדן.

פינוי הסדאץ.

שה"ח מסר את תכנית סל האגרט, ישראל עומדת להגיש לארה"ב ולבריטניה, על ענייניה של ישראל בטינוויים בתכנון הבנת האזרע שיחולו אם יימסר אזרע החעה לשלטונו מצרי. השר הדגיש את הצורך בהבטחת מעבר חוקי בחלוקת סואץ,

לפניהם מטירת החוללה לפיקוח מצרי. מר בירוד הבטיח כי לעמודתו בדבר מעבר הפשי במלחמה ניתנה תשומת לב מלאה וצינן כי גם צרפת עוררה נמטרות אותה נקודה בקשר למשלותי האספקה להודו-סין וכי גם לבריטניה עניין בכך. מר בירוד גילה כי הבעייה כולה תועלה בקרבוב לדיוון בין שלוש המעצמות, מהאפשרות עדין דרך להבטחת אפייה הבינלאומית של התעללה לאחר הפינויו. שגריר מצרים בפאריס הטיל את הרעיון של הצטרפות מצרים וישראל לאםבת קונסטנטינופול על תעלת סואץ.

אשר לשיחות המצריות-הבריטיות, הביע ספקות בדבר טוمن המוצלח בקרבוב, בגלל העמדות הנוקשות של שני הצדדים בתחום מלחת דעת הקהיל, והוטיב כי אין ספק שיש לשפט לב להשפעה פינרי התעללה על ישראל.

סיווע צבאי.

השו בירוד הורה מפורשת ב"חוק הבטחון הדרדי" שתקנה גם לישראל זכאות לסייע צבאי, שלא יהיה מוחגנה בחנאים מיוחדים, וכי יינתן סיוע צבאי לישראל להפחם למשה. מר בירוד אישר כי ממשלה המדינית תומכת בדרישות ישראל של אשתקד ושל השנה להורה מפורשת בחוק. אם תוענק הסמכות לממשלה ארה"ב, רוצה מר בירוד לראות מתן סיוע צבאי לישראל ולערבים בזמן אחד ותוך שמירה על שיווי משקל. אורטם הבעייה העיקרית היא השלום וכיitzד להשיגו.

מר בירוד שאל מה מוכנה ישראל לשלם בעבור השלום, למשל על ידי הסכמה לשינוי גבולות. על תשובה השר, כי השלום יוכל להיות רק בין מדינות כמו שתן, בשתן ובאובלוטשטיין, העיר מר בירוד כי אין להשיג את השלום תוך נוקשות מוחלטת.

עורז מזביך המדינה אמר כי אם ישראל לא ת蓋ס חכנית טلوم, יתכן ואלה"ב תאטך לעשות זאת, מפני שעניניהם מחייבים שלום באזורי - ותחנינה זו לא תגעם לשני הצדדים כאחד. השר הזהיר מפני חכנית שתוביל דרישת לויתורים טריטוריאליים מישראל, באינידו כי ארה"ב לא תוכל לכבד חכנית מעין זו, אלא אם כן תשלח כוחות מזריניים לאזור לשם הגשמהה. יתר על כן, הדבר יונدد את תקוות השווא של העربים.

(בשעודה הערב שהתקיימה בו ביום בבית השגריר, הטה מר בירוד את השגריר הציד ובהתרgestות מסויימת אמר, כי שיחת הבוקר "ירדה מהפסים". אין לך חכנית או כל הוראות שתן בלבך שנויים טריטוריאליים וכי כל כוונתו הייתה לחזור עד היכן מגיעה מתחגרות הצדדים. השגריר אמר כי הפתיעתו העלתה הפתאומית של הדרישת לשינויים טריטוריאליים אחריו שהתנהלו שיחות לאין סוף מבלתי שהזוכה בהן תביעה כזו. השגריר הדגיש את דרישותה של מדינה קטנה מאד, ששמה כבר מוגבל למשה למינימום הדרוש לקיומה במדינה).

במקומות דומים נדחתה שאלתו של מר בירוד אם יוכל לצפות לב' סטה ישראלית בחזרה מספר פליטים. האוירה נשתה מתוחה בחזרה מר בירוד על דבריו בדבר הצורך בתכנית שלום ובאמרו שאם יהיה הכרח בזה תנסה ארה"ב

בஹמשך השיחת הדגש מרד בירוד כי אין לאלה"ב כל חפנויות ברוגע וכי מרד דאלס לא יביא עמו חכניות בצעתו לביקוריו במזה"ת, אך הביע את אכזבתו מהעדך נכונות לוייתוריהם מצדנו.

השיחת עם מזכיר המדינה, מרד דאלס.

בשיחת השר עם מזכיר המדינה, לווה אשר ע"י השגריר אבן ונכח גם מרד וולר. השר סקר את עמדתנו לגבי הסואץ, הגנת האזור והשלום בו. השר הדגיש כי שלום בין ישראל לערב משמעו: שלום בין מדינות קיימות ללא שינו יים באוכלוסייה ישראל או במבנה הטריטוריאלי שלה. מרד דאלס שמע ולא הגיב. הערכנו הייחידה הייתה כי מיטב התקנות תלויות בהסדר ישראלי-מצרי. בימי משטר נגיב, מזכיר המדינה הביע את חוכרתו לנישותה השר, אבל לponce לוינבווח.

השיחת עם מרד צ'רלס וילסון, מזכיר ההגנה,
ועם חננאל בראדלי, ראש המטות המאוחדים.

בפגישתו שה"ח, השגריר ונספח צה"ל עם מזכיר ההגנה וראש המטרות המאוחדים סקר השר את רקע הצוותינו האבאיות, החל מallow השועלם בפני הגנאל מארשאל לפניו יותר משנתים, וחיאר את המצב שמייה קיים עכשו אילו נתקבלו הצוותינו אז, השר הסביר את תביעת ישראל לטיווח צבאי, גם מסוג מקיף של גידול צה"ל וצירוף.

מזכיר ההגנה שנדראה בלתי בקיין בעיות, העלה את האזרע המוקדם בשלום באיזור. השר הסביר עקרונית אך עמד על כך שהכנות להגנה, כגון תכנון הטיווע האבאי חייבות להתחיל לפחותה. נתפתחה שיחה כללית על יחסם לישראל-ערבי, תורכיה, הפליטים, פיתוח חקלאי ו השקאה.

ראש המטות ציין כי התפתחות צבאית באיזור תלויות ועומדת עד לסיום השיחות על הסואץ.

השיחת הוועילה להבהת בעיות במזה"ת למרד וילסון.

הפגישת עם הנשיא אייזנהאואר.

ביום 9 באפריל נפגש השר בלובי השגריר אבן עם הנשיא אייזנהאואר. השר סקר בקדמה את בעיות האיזור ועמד על האזרע טארה"ב תפעיל את הטעינה על מדינות ערבי למען קדם את השלום בלי לנסות להטיל פתרונות מסוימים על הצדדים.

הנשיא נדאה באילו מרכיבים לדבריו השר. אמר שהוא מולה התקנות בנגיב ובנפח למaza דרך להודיע לנגב בזיהו מדה הוא מחשב את השלום בין מצרים וישראל.

כשהשור דבר על הענקת סיוע צבאי לישראל אמר הנשיא כי יש טעם לחייב את העולם החופשי כי למטרות האויריה הבינלאומית הנוכחית, לא יהיה שלום בר קיימא אלא כאשר העולם הלא-קומוניסטי יוכל לשאת ולחזק מעמדם של כוחות.

2. אגרות ישראל בדבר שיחות מצרים-אנגליה על הסואץ.

לנוכח הידיעות על פתיחתו הקרויה של מומ"מ אנגלי-מצרי בדבר פינוי הסואץ, עמדו נציגי ישראל בושינגטון ובלונדון להגיש ב-14 באפריל אגרות, הדורשות מממשלות ארה"ב ובריטניה להימלך בישראל בעוד מועד בכל הכוח במומ"מ זה, הנוגע בישראל במישרין. תבן האגרות ימסר בעל-פה לנציגי צרפת וטורקיה בישראל.

(גORTH האגרות פורסם בי.ג. מס. 652).

3. תכנית הידוק.

בשיחת המנכ"ל, מר איתן, עם מר רاطל, המונזה על השגרירות האמריקנית, ב-20 במרץ, אמר האחrown, כי ספי ספו"ת הנחננים לדין מיעדים לסקר ולא לביצוע כל תכנית שהיא (ראוי סקירה שבועית מס' 56, סעיף 3).

לאחר שב-8 באפריל הסב מנה"ב את תשומת לב המונזה על השגרירות לידעעה עתונאית על סכום בן 40 מיליון דולר - יותר מן הדרושים לסקר גרידא - שיווקא לתכנית לפי הסכם בין ספו"ת וירדן, הוודע מר פריד ב-3 באפריל כי "לא הבליטו דיא אורך" בשיחתם עם המנכ"ל את הכתוב ברשימותם, כי ההסכם פין ספו"ת וירדן קובע הקצבה כספית (Reservation of funds) לתוכנית הידוק, מאחר שדבר זה חינו הכרחי כדי לאפשר לירדן להניח יסוד תחומי ליישוב פליטים; אך אין ההסכם מתחייב על הוואטה סכומים (Commit funds) באופן סופי, ואין משמעותו אישור תוכנית מסויימת.

בפגישת מר בנדור עם מר פריד ב-8 באפריל, העיד מר בנדור כי נראתה תכנית הידוק התקדמה יותר משופר לנו וכי מעמידים אותנו לפני עובדה מוגמרת, ללא שיתופנו בחתייעצות ולא שמייח זכויותינו. מנהל מאה"ב הזמין שיחה שהתקיימה באמצע מרץ ש.ז. בושינגטון בין מר קולק לבין מר גרדינר מלה' המדינה, בה גיליה האחrown שהתכנית תושלם בעבור שלשה חדשים בערך וכי המפעל, שיאפשר ליישוב 150.000 פליטים, יצרייך אל בל מי הידוק. פירשו של דבר שלא ישארו מים למפעל החשמל בנהרות.

ב-10 באפריל מסדו ה"ה ראסל ופריד למנכ"ל ולמר בנדור על קיום ארבעה שלבים לתוכנית הידוק: א) חלמת הסקר החנדסי והמחקר. ב) בדיקת הזכויות של המדינות השוכנות. ג) מציאות פתרונות לזכויות חוות מנוגדות. ד) ביצוע תוכנית ריאלית מבחינה כספית והנדסית. ממשלה ארה"ב מקווה כי